

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

*Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів
РДГУ*

21—22 лютого 2012 р.

*Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»*

УДК 02
ББК 78
З–42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21—22 лют. 2012 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2012. — 52 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ
Рівненського державного гуманітарного університету,
протокол № 2 від 10 вересня 2012 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2012

Підсекція:
*Сучасні проблеми теорії та практики книжкової та
бібліотечної справи і бібліографії*

УДК 378.09:002.2

Швецова-Водка Галина

**НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ „КНИГОЗНАВСТВО,
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЯ” ОВОЛОДІННЮ
СИСТЕМОЮ КНИГОЗНАВЧИХ ЗНАНЬ**

Нині підготовка бібліотекарів-бібліографів в Україні здійснюється за фахом „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія”. На жаль, досі не розроблений державний стандарт цієї спеціальності, тому не можна говорити про загальноприйняті підходи і рішення у визначенні змісту підготовки з цієї спеціальності. В той же час відсутність держстандарту можна розглядати і як позитивний момент, який дає можливість різним вишам самостійно визначати комплекс обов'язкових загальнопрофесійних дисциплін і дисциплін спеціальної підготовки. Вивчення накопиченого досвіду підготовки студентів спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” в кожному виші може бути корисним для формування в майбутньому держстандарту.

У пропонованому повідомленні розглядаються книгознавчі аспекти підготовки бібліотекарів-бібліографів в Рівненському державному гуманітарному університеті (РДГУ). РДГУ був створений на базі об'єднання Рівненського державного інституту культури з Рівненським державним педагогічним інститутом в 1999 році. Підготовка бібліотекарів-бібліографів вищої кваліфікації в Рівненському державному інституті культури почалася ще в 1970 році, тому можна сказати, що вона має давні традиції [1]. Зміни потреб суспільства у кінці ХХ — на початку ХХІ століття зумовили істотні зміни в змісті підготовки майбутніх бібліотекарів-бібліографів. Більша увага приділяється вивченню дисциплін, що забезпечують комп'ютерну підготовку, формують уміння створювати і використовувати електронні ресурси, задовольняти потреби користувачів бібліотек за допомогою глобальної мережі Інтернет. У той же час назва спеціальності орієнтує майбутніх фахівців на опанування комплексу книгознавчих знань.

Книгознавчі аспекти в змісті навчального плану обумовлені розумінням того, що таке книгознавство, в якому співвідношенні з бібліотекознавством і бібліографією воно знаходиться. Нами прийнята концепція книгознавства як комплексної науки, що охоплює усі аспекти книжкової справи, від створення книги до її використання [2]. Перерахування в єдиному ряду книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в назві спеціальності свідчить, на наш погляд, про те, що переважна увага з усіх книгознавчих дисциплін в цій спеціальності приділяється бібліотекознавству і бібліографії, підготовці майбутніх фахівців до роботи в бібліотеках, у тому числі їх бібліографічних підрозділах.

Знайомство студентів з тим, що таке книгознавство, починається в навчальній дисципліні „Книгознавство та історія книги”, що складається з двох розділів: „Вступ до книгознавства” і „Історія книги”. Перший розділ має пропедевтичне значення і наповнення, знайомить з поняттями книги і книжкової справи, із структурою книгознавства, дає загальне уявлення про типологію книги. Другий розділ висвітлює факти з історії книги, від її виникнення до сучасного стану видавничої справи в Україні. Незважаючи на стислість і оглядовий характер, ця дисципліна дає студентам розуміння книгознавчого характеру усієї спеціальності.

Значна увага типології книги приділяється в курсі „Документознавство” [3]. Ця дисципліна забезпечує розуміння документознавства як наукової дисципліни, присвяченої загальному поняттю документа, одним із видів якого є книга. Загальне уявлення про документ дає можливість поглибити розгляд типології книги, дати уявлення не лише про види видань, але і про види документів, творів, типи літератури тощо. У свою чергу, загальна типологія книги конкретизується надалі в галузевих бібліографознавчих курсах, де вивчаються види і типи документів, творів, видань суспільно-політичного, природничого, технічного, літературно-художнього й ін. змісту.

Подальше вивчення спеціальності забезпечують два комплекси навчальних дисциплін: бібліотекознавство і бібліографознавство. У кожному з них виділяються окремі навчальні курси, спрямовані на вивчення теоретичних і практичних проблем бібліотекознавчої та бібліографознавчої підготовки.

Для ширшого представлення книгознавчих проблем до змісту навчального плану включені й інші книгознавчі дисципліни. Питання теорії, історії, організації та методики видавничої справи вивчаються в навчальному курсі "Едиціологія". На наш погляд, саме така назва має бути у відповідній навчальній та науковій дисципліні [4, 5]. Проблемам книгорозповсюдження і книжкової торгівлі присвячений курс „Бібліополістика”. Вужчий зміст має курс „Статистика друку”, тісно пов'язаний з проблемами бібліографічного обліку документів.

Отже, дисципліни, що увійшли до навчального плану, забезпечують як загальне уявлення про книжкову справу і проблеми книгознавства, так і поглиблене вивчення спеціальності бібліотекаря-бібліографа.

Список літератури

1. Міляsevич І. В. Покликання – бібліотекар : до 40-річчя вищої бібліотечної освіти у Рівному / І. В. Міляsevич, В. М. Жук, Г. М. Швецова-Водка, В. Д. Ясьмо ; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ф-т докум. комунікацій та менедж., Каф. бібліотекознавства і бібліогр. – Рівне : [РДГУ], 2011. — 282 с.
2. Баренбаум І. Е. Книговедение в системе наук / И. Е. Баренбаум // Книга : исслед. и материалы. — 1985. — Сб. 50. — С. 72—83.

3. Документознавство : навч. прогр. для студ. спец. 7.020102 “Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.” / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т ; [уклад. Г.М. Швецова-Водка]. — Рівне : РДГУ, 2008. — 29 с.

4. Швецова-Водка Г. Н. Единство бібліотекознання, бібліографоведення і книгознання відновлено! : [рец. на кн. Столярова Ю. Н. Бібліотекознання, бібліографоведення і книгознання як єдина наукова спеціальність. — Орел, 2007] / Г. Н. Швецова-Водка // Книга : дослід. і матеріали. — 2008. — Сб. 89 / I—II. — С. 308—313.

5. Шатрова М. Едіціологія — дисципліна книгознавчого циклу / Марина Шатрова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2011. — № 3. — С. 59—62.

УДК 378.4.023.5

Жук Вікторія

ВИВЧЕННЯ ОСНОВ АРХІВНОЇ СПРАВИ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ „КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЯ” В ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Бібліотеки і архіви у сучасному соціально-комунікаційному середовищі як споріднені соціальні інститути відіграють значну роль у задоволенні потреб суспільства в соціально значущій документальній інформації. Постійне вирішення завдань актуалізації ресурсів бібліотек і архівів як соціально-комунікаційних структур та центрів аналізу документальної інформації є нагальною необхідністю руху вперед в епоху розвитку інформаційного суспільства. Тому сьогодні, готуючи майбутніх бібліотечних фахівців, їх знайомлять зі специфікою архівної справи. Для цього в Рівненському державному гуманітарному університеті було введено до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня „спеціаліст” спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” таку дисципліну, як „Архівознавство”.

Предметом вивчення цієї дисципліни стали такі аспекти, як архівна документальна ретроспективна інформація та засоби її пошуку, архівне інформаційне середовище, архівні фонди, фондоутворювачі та інші. Студентів ознайомлюють з розвитком архівної діяльності в Україні та за кордоном, особливостями архівознавства як науки, формуванням Національного архівного фонду України, організацією документів та справ Національного архівного фонду України, формами використання цих документів, інформатизацією архівної справи.

Окремі загальноосвітні (історико-культурологічні та літературні) і спеціальні дисципліни надають студентам спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” попередню базу для вивчення дисципліни „Архівознавство” та методи роботи над нею. В межах своєї кваліфікації майбутні бібліотекарі отримують значний обсяг знань з таких спеціальних дисциплін, як „Книгознавство та історія книги”, „Аналітико-синтетична обробка документів”, „Основи наукових досліджень”, „Бібліотечне

ЗМІСТ

Підсекція:

Сучасні проблеми теорії і практики книжкової та бібліотечної справи і бібліографії

Швецова-Водка Галина

Навчання студентів спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” оволодінню системою книгознавчих знань

Жук Вікторія

Вивчення основ архівної справи майбутніми фахівцями спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” в гуманітарному університеті

Шатрова Марина

Бібліополістика — дисципліна книгознавчого циклу

Остапчук Юлія

Функції соціальних комунікацій в концепціях різних авторів

Грогуль Олена

Бібліотечні інформаційні продукти і послуги

Ковальчук Юлія

Організація квестів у бібліотеці (з досвіду Рівненської державної обласної бібліотеки)

Олейніченко Наталія

Особливості створення бібліотечного веб-сайту (на прикладі веб-сайту Уманської міської централізованої системи бібліотек)

Грипич Світлана

Наукова діяльність бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету в умовах модернізації освіти України

Семенюк Галина

Науково-методичне забезпечення як один із чинників удосконалення діяльності бібліотек ВНЗ (з досвіду роботи Наукової бібліотеки РДГУ)

Поліщук Світлана

Особливості бібліотечного менеджменту в бібліотеках ВНЗ та професійний імідж бібліотечного працівника як складова іміджу бібліотеки

Коломієць Ніна, Печончик Богдана

Електронний та традиційний каталоги бібліотеки ВНЗ: питання взаємодії в умовах інформаційного суспільства

Луцишина Тетяна

Інформаційні ресурси університетської бібліотеки в контексті інформаційного забезпечення навчального процесу

Романуха Зоя

Інформаційно-бібліографічне забезпечення самостійної роботи студентів

Підсекція:

***Історія вітчизняної книги,
бібліотечної справи та бібліографії***

Кашуба Христина

Історія бібліотеки с. Заводське (Буського району Львівської області)

Вільчик Анжела

Історія і сучасний стан Стеблівської сільської бібліотеки (Здолбунівського району Рівненської області)

Трохимчук Галина, Жук Вікторія

З історії сільської бібліотеки (с. Грушівка Березнівського району Рівненської області)

Якульська Ганна

Історія та сучасний стан бібліотеки с. Смідин (Старовижівського району Волинської області)

Дяківнич Наталія

З історії Заставнівської районної бібліотеки для дітей (Чернівецької області)

Косюк Оксана

Історія та сучасний стан Луцької міської центральної бібліотеки для дітей

Журавель Ольга

Історія Центральної районної бібліотеки м. Ковеля Волинської області

Мазуренко Галина

Розвиток Центральної районної бібліотеки м. Козятина Вінницької області на початку ХХІ ст.

Цироніна Ганна

З історії діяльності відділу обробки документів та організації каталогів
Чернівецької ОУНБ ім. М. Івасюка

Наукове видання

**Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів РДГУ,**

2012 р.

Секція

«Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії»

Редакційна колегія:

Жук В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

Швецова Г. М., Міляевич І. В., Трачук Л. Ф.

Відповідальний за випуск:

Жук В. М.

Підписано до друку 10.09.2012

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 4,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12